

Dato: 21.04.2023

Årsmøteberetning for Mjøsan Dajve Saemien Siebrie (MDSS) 2022

Per 31.12.2022 var X personer betalende medlemmer

Styret har bestått av:

Leder: Rita Laakso

Nestleder/sekretær: Hege Merete Somby.

Kasserer: Kai Gjessing

Styremedlemmer:

Mona Danielsen, m/ ansvar for medlemsoppdateringer

Aina E. D. Nicolaisen, m/ ansvar for kursvirksomhet og søknader

Lill Danielsen, m/ ansvar for sørsamisk språkkurs

Sylvi Gundersen m/ansvar for kursvirksomhet

Valgkomité:

Mona Danielsen

Lill Danielsen

Antall avholdte styremøter: 6

Innskudd av midler: Det ble søkt om midler til språk uka og Sametinget bevilget midler til dette.

Sørsamisk nettverk: Irene Kvitfjell har vært mangeårig representant i sørsamisk nettverk for MDSS og har vært viktig kontakt mellom foreningen og det sørsamiske nettverket.

Språkkurs

Det har blitt gjennomført språkkurs i sørsamisk og nordsamisk gjennom hele 2022 i regi av e-skuvla og det gitt økonomisk støtte fra Sametinget for disse kursene.

Voksenopplæringsforbundet i Innlandet (Vofo). Det har blitt opprettet fylkesutvalg der alle studieforbund med kursaktivitet i fylket kan stille med kandidater. Hege er SOL sin representant i utvalget og Irene er hennes vara. Det har vært flere møter i Vofo gjennom året der Hege har stilt som representant.

2.februar hadde Rita Laakso forelesning på Høgskolen i Innlandet på Institutt for pedagogikk under temaet Deltakelse og marginalisering for spesialpedagogikk-studenter. Hun opplevde å bli hetset på åpen gate på Hamar i 2021 i forbindelse med giellavahkku på Hamar. Foredraget ble holdt under overskriften «Å vokse opp som meg, i ingenmannsland».

6.februar-arrangement ble avlyst også i år på grunn av pandemien og styret bestemte at vi dessverre heller ikke dette året ville ta sjansen på å samle oss til felles arrangement. Vi oppfordret derfor våre

medlemmer til å markere dagen. Vi oppfordret folk til å ta bilder i kofter og dele det på sosiale medier. Vi ble også i år bedt om å delta i flere gudstjenester og dele informasjon til våre medlemmer om markeringer gjort i våre lokale områder på sørsamisk, blant annet i Hamar og Fluberg kirke. Dette året var Åsmarka kirke heldige fordi Siv Marie Bakken var tekstleser. Det samiske flagget vaiet flott i flere kommuner på grunn av påvirkning fra MDSS, som f.eks. i Lom der MDSS donerte et samisk flagg til kommunen, noe som også ble en sak i lokalavisa Fjuken.

Den **17. februar** arrangerte Innlandet Fylkeskommune et medvirkningsseminar for det inkluderende Innlandet i egne lokaler på Hamar om arbeid med regionale planer. Her deltok Rita og Hege fra MDSS i tillegg til Irene Kvitfjell fra Sørsamisk nettverk. Vi kom med innspill på hvordan vi mener det inkluderende Innlandet kan ta hensyn til våre gruppers behov.

Den **18. februar** var MDSS ved Rita invitert til å snakke om boka til Ella Marie Hætta Isaksen, «Derfor må du vite at jeg er same» på Lillehammer bibliotek. Boka ble presentert som "bok for dagen" og Rita fikk også mulighet til å snakke om sin egen bok «Lilleprinsen og runebomma».

Vi gjennomførte årsmøtet den **2. april** og spurte i den forbindelse om Mattis Danielsen kunne holde et foredrag for oss. Foredraget tok for seg Mattis sitt arbeid som arkeolog med samiske bosetninger som spesialområde og vi fikk både innsikt i hvordan samiske boplasser kunne oppdages i naturen – men også at mange samiske kulturminneplasser hadde gått uregistrert eller blitt registrert som norske bosetningsområder fordi det er for lite kunnskap om hvordan samer har levd i sørsamiske områder. Mattis fortalte også om hvordan navn på steder i våre områder ligner på samiske geografiske begreper og at man dermed kan anta at samer har bodd i områder utenfor det som nå er Sápmi. Han mener derfor at man må revurdere om samenes bosetningsområder kun har vært innenfor de nåværende grensene for Sápmi. Foredraget var meget spennende og lærerikt og vi er glade for at Mattis kunne komme. Du kan lese om foredraget her: <https://nsr.no/mjosa-og-omegn-sameforening/mattis-danielsen-til-mdss-sitt-arsmote/?fbclid=IwAR24G9Ha9ijkH2ws6rYnxw5NQk6lJPPbSeJQ48fg8MFMvmo6aEzvwOgHTo>

Gjennom året har vi også hatt tettere kontakt med Oslo Sámiid Searvi. De har blant annet lagt inn sine arrangementer på Samisk hus i Oslo på våre Facebook sider og Mona og Hege tok turen inn til Oslo for å delta på vår marked den **28.mai**.

Politisk aktivitet: Helga 24.-26. September ble det 47. landsmøtet avviklet i Alta. MDSS deltok med Rita, Hege og Mona. Hege satt i resolusjonskomiteen. Rita Helmi Laakso ble valgt inn i Landsstyret.

Sametinget Hege Merete Somby har vært vararepresentant på Sametinget for NSR og stilt til både komité- og plenumsmøter gjennom 2022 totalt 4 ganger. Kretsmøter for Sør-Norge valgkrets har blitt gjennomført tre ganger i løpet av 2022 (2.mars, 2.april og 24.mai) der saker som skal opp til komité- og plenumsmøter på Sametinget har blitt drøftet med de valgte representantene fra Sør-Norge valgkrets.

Den **12.oktober** var det ett år siden dommen fra Høyesterett falt i Fosen Saken. I den anledning var det en markering på Eidsvolls plass i regi av NSR, NSR-Nuorat, Motvind, Naturvernforbundet, Natur og Ungdom. Mona var til stede og markerte at dommen enda ikke har fått politiske konsekvenser.

Landsstyret: Rita var i Kautokeino 14.-16. oktober

Helgøyacamp: Helgen 10.-11. september gjennomførte vi familie og ungdomscamp for tredje gang. De første kom allerede på fredag 9. september for å hente språklærer, sette opp campen med lávvu og henge opp flagg. Helga var veldig hyggelig og vi gjennomførte samiske språkkurs samtidig som det var duodjikurs der det ble laget søljer og ørepynt. Til alle aktiviteter hadde vi to språklærere, på sør- og nordsamisk, Siv Marie Bakken og Kirsi Paltto, som passet på at de fysiske aktivitetene også ble samiskspråklige. Vi fikk støtte til aktivitetene fra SOL-midler og frifondsmidler gjennom NSR-N. Vi var

delvis fornøyd med oppmøte. I evaluering etter campen ser vi at disse aktivitetene krever for mye organisering og at vi som styre ikke har kapasitet til å gjennomføre det videre.

Giellavahkku: Bannere som vi fikk laget til samisk språkuke 2021, ble hengt opp på Høgskolen i Innlandet både på campus Lillehammer og på campus Hamar.

På campus Lillehammer deltok Rita Laakso på et arrangement som omhandlet hets sammen med Elle Márget Nystad (leder i NSR-Nuorat) og Peter Dawson (NIM). Arrangementet kom like etter at rapporten fra NIM ble offentliggjort og Handlingsplan mot samehets fra Sametinget ble lagt frem. Rita var også på NRK Innlandet og fortalte om arrangementet i forkant. Rita leste også fra barneboka «Lilleprinsen og runebomma» på Bibliotekbussen for barnehagebarn.

MDSS deltok også på campus Hamar slik som tidligere år. Fredag i giellavahkku var det MDSS som hadde ansvar for å gjennomføre dagens aktivitet. Vi gjorde som i 2021 og slo opp låvvu utenfor hovedinngangen. Vi stekte gahku. Arrangementet ble også formidlet i Ságat. Dette var siste gang MDSS deltar på denne måten fordi det er nødvendig å utvide arrangementet på måter som ikke opprettholder en stereotypisk fremstilling av samiske aktiviteter. Det var meldt inn et behov for å endre på arrangementet, men på grunn av knapp tid og lite kapasitet i gruppa, fikk vi ikke diskutert dette på en god måte og vi vurderer derfor på hvilke måter vi kan delta når vi ikke får medvirke til arrangementene.

Den 21. november var MDSS med Mona og Rita tilstede på Sørsamisk helsekonferanse på Stjørdal. Temaet var Samisk folkehelse – hva skaper det gode liv og helsetjenester til samisk befolkning.

Møte med fylkeskommunen. MDSS hadde flere møter med Rune Jørgensen, rådgiver på samfunnsutviklingsavdelingen. Disse møtene har omhandlet 15-års jubileumsseminarer gjennom 2023.

Det ble ingen juleavslutning i regi av MDSS i 2022. Selv om pandemi situasjonen hadde roet seg, var det likevel usikkert om det ville være en god ide å samles og det er også utfordrende når vi som arrangerer bor så langt fra hverandre.

Styret i Mjøsán Dajve Saemien Siebrie